

LO-tillitsvalgtpanel: Internasjonalt faglig samarbeid og FNs bærekraftsmål

Anne Mette Ødegård og Rolf K. Andersen

I juni 2021 fikk LOs tillitsvalgtpanel spørsmål om internasjonalt faglig samarbeid, og om kjennskap til og prioriteringer av FNs bærekraftsmål. Tillitsvalgtpanelet bestod da av om lag 3100 tillitsvalgte fra samtlige LO-forbund. Undersøkelsen administreres og gjennomføres av Fafo. Rundt 2600 er tillitsvalgte på arbeidsplassene og rundt 500 er tillitsvalgte i foreninger eller forbund på regionalt eller nasjonalt nivå. De tillitsvalgte er rekruttert til panelet ved at Fafo har fått tilgang til e-postadresser fra forbundene. Til sammen 1836 tillitsvalgte fra begge nivåene svarte på undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 56.

Basert på informasjon de tillitsvalgte har oppgitt om sin arbeidsplass, er respondentene delt inn i sektorer:

- privat vareproduksjon (industri, bygg, anlegg og offshorevirksomhet)
- privat tjenesteproduksjon (varehandel, samferdsel, transport, bank og finans, renhold og vakt)
- statlig sektor inkludert helseforetak
- kommunal og fylkeskommunal sektor
- fristilt offentlig virksomhet

Kjennskap til og informasjon om internasjonalt faglig samarbeid

Både lokale foreninger, forbund og hovedorganisasjoner har internasjonalt samarbeid på ulike nivåer. Det foregår mellom de nordiske landene, på europeisk nivå og globalt. Den norske fagbevegelsen har også solidaritetsarbeid i enkeltland. LO deltar dessuten i FNs arbeidslivsorganisasjon, ILO, som består av representanter fra både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, i tillegg til myndighetene.

De tillitsvalgte fikk innledningsvis spørsmål om kjennskap til samarbeid på nordisk og europeisk nivå, samt solidaritetsarbeidet.

Svarene viser at bare én av fem tillitsvalgte kjenner godt til det nordiske faglige samarbeidet og 16 prosent kjenner godt til det europeiske faglige samarbeidet. Det er solidaritetsarbeidet med fagbevegelsen i enkeltland som er best kjent av disse alternativene (23 prosent svarer i svært stor eller stor grad). På den andre siden er det til sammen i underkant av 30 prosent som svarer at de i svært liten grad har kjennskap eller ikke er sikre når det gjelder det internasjonale samarbeidet.

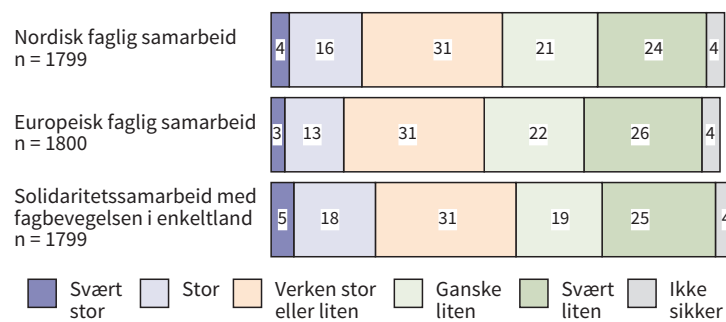
- Tillitsvalgte på heltid har i større grad kjennskap til det internasjonale samarbeidet enn andre.
- Tillitsvalgte i foreninger og forbund kjenner i større grad til det internasjonale samarbeidet enn tillitsvalgte på arbeidsplassene.

Som oppfølging fikk de tillitsvalgte spørsmål om de ønsker mer informasjon om fagbevegelsens internasjonale arbeid. Det er ikke store forskjeller i andelene som ønsker mer informasjon om de ulike delene av det internasjonale samarbeidet – mellom 34 og 39 prosent. Interessen er størst for det nordiske samarbeidet. Det er en stor andel på rundt 40 prosent som svarer «verken stor eller liten grad», mens i underkant 20 prosent er ikke interessert i å få mer informasjon.

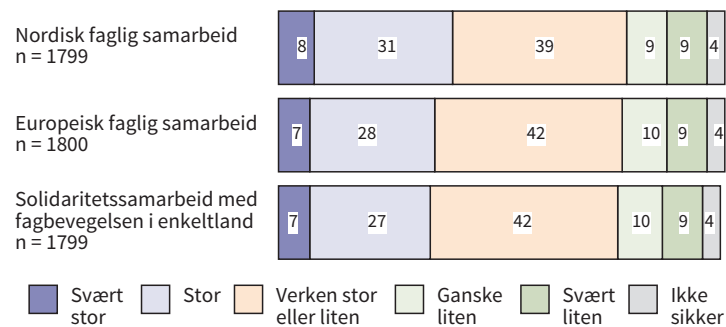
Tillitsvalgte i foreninger og forbund er i noe større grad interessert i mer informasjon om det internasjonale samarbeidet enn tillitsvalgte på arbeidsplassene.

De som har lite kjennskap til arbeidet er i vesentlig mindre grad interessert i mer informasjon, mens de som har kjennskap gjerne ønsker seg mer informasjon.

Figur 1 | Hvilken grad kjenner du til LOs og forbundenes internasjonale arbeid på følgende områder? Prosent

Figur 2 | Hvilken grad ønsker du mer informasjon om fagbevegelsen på disse områdene. Prosent. n=1795.

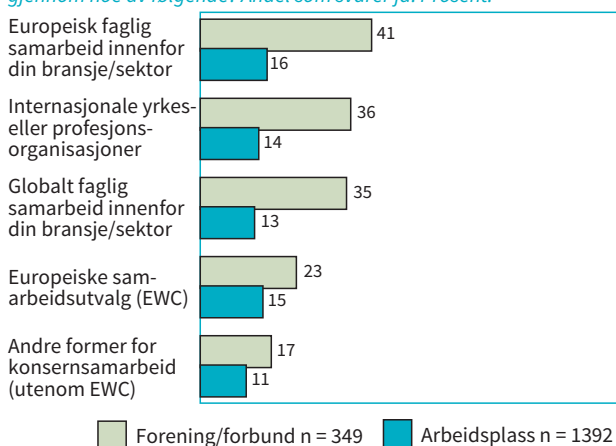

Internasjonal involvering

Det er mange måter å drive internasjonalt arbeid på, også for lokale fagforeninger. De som jobber i multinasjonale konsern, vil kanskje være deltakere i europeiske samarbeidsutvalg (European Works Councils – EWC). Det finnes også et utall internasjonale yrkes- og bransjeorganisasjoner.

På spørsmål om involvering er usikkerheten stor blant de tillitsvalgte på arbeidsplassnivå. Rundt halvparten av dem svarer «ikke sikker» på de fleste alternativene. Det er, ikke uventet, stor forskjell i aktivitet mellom tillitsvalgte på arbeidsplasser og tillitsvalgte på forenings- og forbundsnivå på dette området.

Figur 3 Er din klubb/fagforening/forbund involvert i internasjonalt arbeid gjennom noe av følgende? Andel som svarer ja. Prosent.

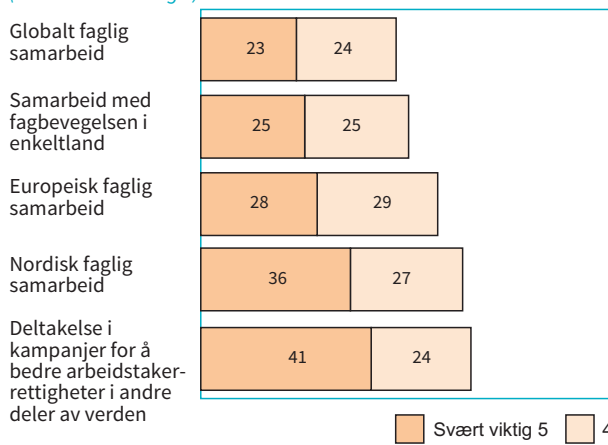

Den internasjonale involveringen er vesentlig større blant tillitsvalgte på forenings- og forbundsnivå, og aller størst i forbindelse med europeisk faglig samarbeid innenfor den aktuelle bransjen eller sektoren. Når det gjelder aktivitet innenfor et konsern, er det til sammen 40 prosent av de tillitsvalgte på forenings- og forbundsnivå som svarer at deres organisasjon er involvert. Til sammenlikning er det 26 prosent blant arbeidsplassstillitsvalgte som svarer bekræftende. Konsernarbeid er mest vanlig på store arbeidsplasser. I virksomheter med mer enn 500 ansatte, svarer 37 prosent at de er involvert i europeiske samarbeidsutvalg og 22 prosent svarer at de er involvert i andre former for konsernarbeid.

Viktig arbeid?

Om kjennskapen til og interessen for internasjonalt faglig samarbeid tilsynelatende er svært varierende, så er LOs satsing viktig, ifølge de fleste tillitsvalgte. Det er deltakelse i kampanjer for å sikre arbeidstakerrettigheter som troner øverst på lista (se figur 4). De tillitsvalgte fikk krysse av på en skala fra 1 til 5, der 5 var «svært viktig», og i figuren vises andelen for alternativene 5 og 4.

Figur 4. Andel som mener at følgende områder for LOs satsing er viktig (svaralternativ 5 og 4). Prosent. n = 1759.

Det var bare mellom 10 og 13 prosent som krysset av på 1 og 2, lite og svært lite viktig, på de ulike alternativene.

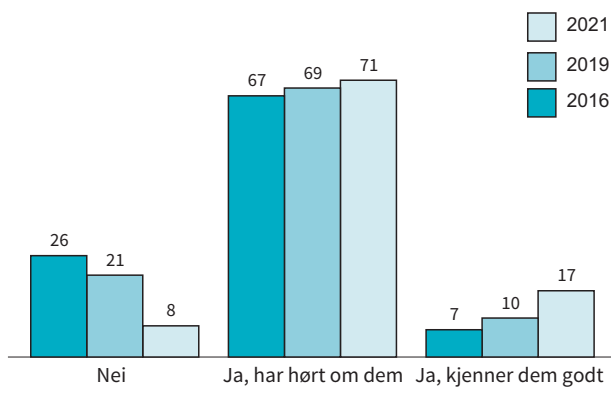
- Tillitsvalgte på forenings- og forbundsnivå legger noe større vekt på europeisk faglig samarbeid enn tillitsvalgte på arbeidsplassene.
- Tillitsvalgte på heltid synes LOs satsing på alle de nevnte områdene er viktigere sammenliknet med andre tillitsvalgte.
- Tillitsvalgte i Oslo er, sammenliknet med de andre fylkene, de som i størst grad synes at den internasjonale satsingen er viktig.

FNs bærekraftsmål – kjennskap og prioriteringer

FNs mål for bærekraftig utvikling ble vedtatt i september 2015. Dette er en global arbeidsplan for å utrydde fattigdom, skape et anstendig arbeidsliv for alle, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Det er til sammen 17 mål og 169 delmål.

De tillitsvalgte har ved to tidligere anledninger blitt spurt om sin kjennskap til bærekraftmålene, i 2016 og 2019, og den er gradvis stigende. Andelen som ikke har hørt om målene er mer enn halvert siden 2019.

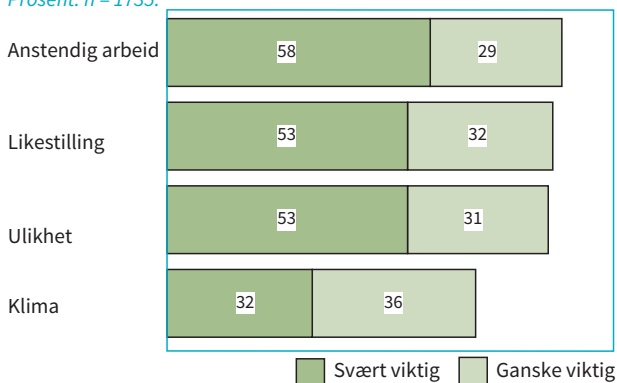
Figur 5 Har du hørt om FNs bærekraftsmål, før nå? Prosent

Blant de tillitsvalgte på forenings- og forbundsnivå er det 24 prosent som svarer at de har god kjennskap til FNs bærekraftsmål. På arbeidsplassnivå er det tillitsvalgte i kommunal sektor som har best kjennskap til bærekraftmålene og lavest er den hos tillitsvalgte i privat vareproduksjon (20 mot 12 prosent).

I sitt arbeid med FNs bærekraftsmål har LO plukket ut fire satsingsområder: anstendig arbeid, kampen mot klimaendringene, ulikhet og mer likestilling. De tillitsvalgte fikk spørsmål om hva de mener bør prioriteres høyest

Figur 6 Hvor viktige eller uviktige er disse områdene for ditt arbeid som tillitsvalgt de neste årene? Andel som svarer svært og ganske viktig. Prosent. n = 1735.

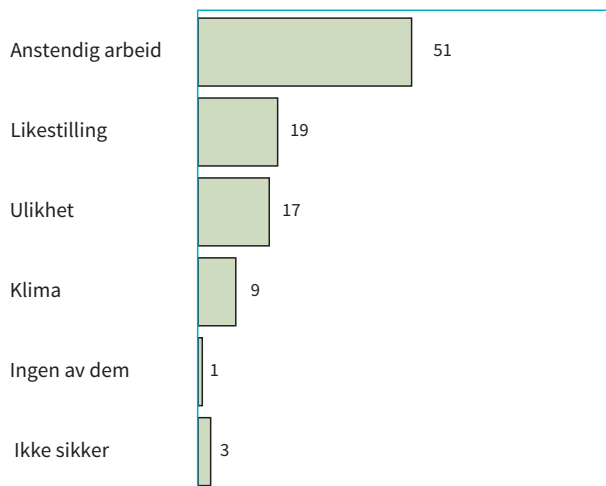
i deres arbeid. Alle de fire områdene ses på som viktige, men «anstendig arbeid» er – ikke uventet – på topp.

Det er ingen forskjeller å snakke om når det gjelder de tre øverste målene – anstendig arbeid, likestilling og ulikhet. Forklaringen på at klima ender nederst på lista kan være at dette ikke anses som noe som er like viktig i arbeidet som tillitsvalgt. Det behøver ikke ha med en generell prioritering å gjøre.

- 70 prosent av de tillitsvalgte på forenings- og forbundsnivå mener at anstendig arbeid er svært viktig. Videre sier 64 prosent av disse at ulikhet er svært viktig.
- Blant tillitsvalgte i kommunal sektor er det 63 prosent som mener at likestilling er svært viktig.
- 61 prosent av kvinnene og 46 prosent av mennene sier at likestilling er svært viktig. Kvinnene prioriterer også klima noe høyere enn mennene, ved at 35 mot 29 prosent sier at dette er svært viktig.

På forhånd var det antatt at de fleste av disse områdene ble ansett for å være viktige. De tillitsvalgte ble derfor bedt om å plukke ut det viktigste av LOs satsingsområder. Mønsteret forblir det samme som i figur 6.

Figur 7 Dersom du skulle prioritere ett av LOs satsingsområder for bærekraftmålene, hvilket av dem vil du si er viktigst? Prosent. n = 1733

- Tillitsvalgte i privat sektor prioriterer anstendig arbeid i høyere grad enn tillitsvalgte i offentlig sektor.
- Tillitsvalgte på heltid er i større grad enn andre opptatt av anstendig arbeid.
- 28 prosent av kvinnene mot 12 prosent av mennene prioriterer likestilling høyest.